

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/509/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

87/2017. (V. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ nevében, meghatalmazással igazolt jogi képviselője **Dr. Baran Alexandra** (5100 Jászberény, Lehel vezér tér 15. szám) által 2016. december 13-án előterjesztett **panasza** alapján indult eljárásban a 2017. május 25-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos nevében és képviselőjében, meghatalmazással igazolt jogi képviselője 2016. december 13-án, postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, a panaszossal szemben 2016. november 18-án foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos jogi képviselője a panaszbeadványban előadta, hogy a panaszos 2016. november 28-án, a [...] vonalon vonatközlekedést vett igénybe utazási utalvánnyal és menetjeggyel. A vonaton a panaszos a jegyvizsgáló kérésére átadta a saját nevére a munkáltatója által kiállított utazási utalványt, amelyet [...] -en B. A. r. örm., az eljárás vezetője elkobzott, mivel a munkáltatói aláírás hamisnak bizonyult. A panaszos a lefoglalást tudomásul vette.

Ezt követően – meglepetésére – személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak vele szemben 2016. november 18-án 9 óra 45 perctől 13 óra 15 percig. A rendőrségről szóló

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdés alapján terjesztett elő panaszt a [...] Rendőrkapitányság intézkedésével szemben és kéri az ügy kivizsgálását, mivel az alkalmazott intézkedés az arányosság elvét sérti és emberi méltóságában megalázták a panaszost. A panaszossal szemben alkalmazott bánásmód és hangnem aláássa a közhatalomba vetett állampolgári bizalmat, lejáratja a panaszost és a bűncselekményt el nem követő panaszoshoz méltatlan.

A jogi képviselő előadta, hogy felháborítónak tartják, hogy egy jogállamban, ellenállást nem tanúsító kényszerintézkedéssel érintett fél előállítására miért került sor egyáltalán, ráadásul mintegy 3 és fél óra időtartamban.

2) A panaszos jogi képviselője beadványához mellékelte a lefoglalás elrendeléséről szóló határozatot, amely szerint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 345. §-ba ütköző és aszerint minősülő hamis magánokirat felhasználása vétség megalapozott gyanúja miatt, folyamatban lévő büntetőügyben a panaszossal szemben a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 151. § (2) bekezdés alapján – figyelemmel a Be. 151. § (1) bekezdésére – lefoglalást rendeltek el.

A Be. 154. § (1) bekezdés első mondata alapján, az eljárási cselekmények során 1 db MÁV menetjegy és 1 db utazási utalvány letétbe helyezését rendelte el H. L. r. örgy. kapitányságvezető-helyettes.

A határozat indokolása szerint eljárás indult a panaszossal szemben, aki a rendelkezésre álló adatok alapján megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy 2016. november 28-án 8 óra 40 perckor a [...] Pályaudvar viszonylatban közlekedő [...] sz. vonaton, T. vasútállomáson, a jegyvizsgáló kérésére átadta a saját nevére kiállított, Sz. Idősek Otthona által kiállított közalkalmazotti utazási utalványt, amelynek jobb alsó sarkán lévő aláírás, a rendelkezésre álló adatok alapján hamisnak bizonyult.

Tekintettel arra, hogy az 1 db MÁV menetjegy és 1 db utazási utalvány bizonyítási eszközként szolgálnak, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határozott a kapitányságvezető-helyettes.

3) Az utazási utalvány másolatát is csatolta a jogi képviselő a beadványhoz.

Az utazási kedvezményt igénybe vevő B. G. Az utalvány kiállítója: Sz. Idősek Otthona [...]. Az utalvány kiállításának időpontja: 2016. október 14. Az utalvány érvényességének ideje: 2016. október 14. Az utalvány jobb alsó sarkában a kiállító cégszerű aláírása található: Dr. Cs. M. É. Az utalvány alján kézírással rávezetésre került, hogy „Az utazási utalványból a mai napon [2016. október 13.] egy példányt átvettem.” Ezt követően B. G. aláírása szerepel az utalvány alján.

4) A beadvány mellékleteként került a Testület részére megküldésre az „Igazolás” elnevezésű dokumentum, amellyel a [...] Rendőrkapitányság igazolja, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pont alapján a panaszos 2016. november 28-án 9 óra 45 perctől 13 óra 15 percig személyi szabadságot korlátozó intézkedés foganatosítása miatt a [...] Rendőrkapitányság [...] alatti épületében tartózkodott.

Az előállítás időtartama alatt sérülése és panasza nem keletkezett. Az előállított személy aláírásánál a panaszos aláírása szerepel, aki egyben azt is nyilatkozta, hogy panasszal nem élt a személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel szemben és, hogy az igazolás egy példányát átvette.

5) Szintén mellékletként került becsatolásra a lefoglalásról felvett jegyzőkönyv, amelynek tanúsága szerint a nyomozati cselekményt a [...] Rendőrkapitányság, annak épületében [...], a panaszos jelenlétében 2016. november 28-án 12 óra 2 perc és 13 óra 11 perc között hajtotta végre. A Testület az eljárási cselekmény ismertetésétől – figyelemmel annak a panasz elbírálása során betöltött irreleváns voltára – eltekint.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A [...] Közrendvédelmi Főosztály vezetője P. I. c. r. ezredes 2017. január 10-án kelt parancsnoki kivizsgálásában az alábbiakat rögzítette.

A parancsnoki kivizsgálás során az intézkedést foganatosító rendőrök – H. A. r. tőrm. járőrvezető ([...] Közrendvédelmi Főosztály, Vasútbiztonsági Osztály, [...] Pályaudvari Alosztály) és S. R. r. őrm. járőr ([...] Közrendvédelmi Főosztály, Vasútbiztonsági Osztály, [...] Pályaudvari Alosztály), a szolgálatparancsnoki feladatokat ellátó O. G. r. tzls. ([...] Közrendvédelmi Főosztály, Vasútbiztonsági Osztály, [...] Pályaudvari Alosztály) – meghallgatása, valamint az intézkedésről készült [...] számú rendőri jelentésben foglaltak alapján az alábbiak kerültek megállapításra.

Az intézkedést foganatosító rendőrök 2016. november 28-án 7 órától 19 óráig láttak el gyalogos járőrszolgálatot a [...] Pályaudvari Alosztály illetékességi területén B. 100-as hívónévvel, amelynek során 9 óra 45 perckor megjelentek a [...] Pályaudvar 11-es számú peronján, tekintettel arra, hogy a MÁV-Start Zrt. jegyvizsgálója rendőri segítséget kért az egyik utashoz, tekintettel arra, hogy az utasnál a jegyellenőrzés során hamis közalkalmazotti kedvezményes utazásra jogosító papírt vélt felfedezni.

A helyszínen intézkedő járőrök meghallgatták a rendőri segítséget kérő jegyvizsgálót (L. Z-t), aki elmondta, hogy T. vasútállomáson az utazási jogosultság ellenőrzésekor a panaszos átadta a részére a saját nevére kiállított, 2016. október 26-tól 2017. március 31-ig érvényes, a Sz. Idősek Otthona által kiállított közalkalmazotti igazolványt. Ezt megvizsgálva L. Z. megállapította, hogy az utazási igazolvány jobb alsó sarkán lévő aláírás hamis.

Fentiekre tekintettel a panaszost a napszaknak megfelelő köszönéssel, nevük, rendfokozatuk, jelvéyszámuk, beosztási helyük és az intézkedés céljának a közlésével a rendőrök intézkedés alá vonták, amelynek során megállapításra került a panaszos személyazonossága, majd közölték vele, hogy a helyszínen, valamint a jegyvizsgáló által megállapítottak alapján az eset tisztázása, valamint az utazási utalvány eredetiségének megállapításra érdekében elő fogják állítani a [...] Közrendvédelmi Főosztály, Vasútbiztonsági Osztály, [...] Pályaudvar Alosztály épületébe. A fentieket az intézkedés alá vont panaszos megértette, tudomásul vette.

A panaszos meghallgatása során elmondta, hogy ő valóban a Sz. Idősek Otthonában dolgozik, az utazási utalványt a főnökasszonytól kapta 2016. október 21-én.

Tekintettel arra, hogy az alosztály épületében nem volt egyértelműen – minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy az átadott utazási utalvány hamis, így a szolgálatparancsnoki feladatokat ellátó O. r. tzls. felvette a kapcsolatot a területileg illetékes [...] Rendőrkapitányság Készenléti Csoportvezetőjével, aki további intézkedés foganatosítása érdekében kérte a panaszos előállítását.

A fentiekre tekintettel a panaszost átszállították a [...] Rendőrkapitányságra, amely a [...] hatósági jelzésű szolgálati gépjárművel került végrehajtásra. A fenti hatósági jelzésű szolgálati gépjármű [...] sorszámú menetlevelének adatai alapján a [...] Rendőrkapitányságra 2016. november 28-án 11 óra 20 perckor érkeztek meg, majd a panaszos a [...] KCSV-nek 11 óra 30 perckor sérülés-és panaszmentesen átadták.

A fenti időpontot követően a panaszossal szemben foganatosított egyéb rendőri intézkedésekről, illetve eljárási cselekményekről P. I. c. r. ezredés nem rendelkezik információval.

A panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés célja az általa a MÁV-Start Zrt. jegyvizsgálójának átadott és az általa hamisnak vélt utazási utalvány eredetiségének megállapítása. Az intézkedés foganatosításának jogalapja az Rtv. 13. § (1) bekezdés volt. A fentiekben kifejtettek alapján a rendőrök intézkedési kötelezettség terhelté.

A panaszos előállításának a jogalapját az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja adta. A panaszos kedvezményes utazásra jogosító papírjait megvizsgáló jegyellenőr megállapítása alapján a panaszos által átadott utazási utalvány hamis volt, így az intézkedést foganatosító rendőrök az intézkedési kötelezettségüknek eleget téve, az Rtv. fenti pontja alapján jogszerűen kezdeményezték a panaszossal szemben intézkedést, tekintettel arra, hogy a panaszos cselekménye alkalmas a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt hamis közokirat felhasználás büntett elkövetésére. A fentiekre tekintettel a rendőri intézkedés célja az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy illetékes rendőri szerv elé állítása volt.

Az intézkedő rendőrök, valamint a szolgálatparancsnok meghallgatásuk során elmondták, hogy a panaszossal szemben mind a rendőri intézkedés során, mind a [...] Rendőrkapitányságra való átszállítása során mindvégig kulturált, a rendőri hivatáshoz méltó illetve a rendőrség hivatásos állományú tagjától elvárt hangnemben kommunikáltak.

Az intézkedést H. r. törm. járőrvezető napszaknak megfelelő köszönéssel, valamint neve, rendfokozata, jelvéyszám, beosztási helye közlésével, valamint az intézkedés céljának megjelölésével kezdte, amely megfelel a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendeletben (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) foglaltaknak. Az intézkedő rendőrök mindvégig kulturált, magázó hangnemben kommunikáltak az intézkedés alá vont panaszossal.

A panaszost a rendőri intézkedés során mindvégig, minden tekintetben tájékoztatták, mely tájékoztatást a panaszos a [...] Rendőrkapitányságra való átszállítása során is megkapta.

A fentiekre való tekintettel megállapítást nyert, hogy a fentiekben részletezett szolgálati fellépés módja nem alkalmas arra, hogy aláássa a közhatalomba vetett állampolgári bizalmat, tekintettek arra, hogy az a vonatkozó előírásoknak minden tekintetben megfelelő.

Mind a rendőri intézkedést foganatosító járőrök, mind a szolgálatparancsnok meghallgatásuk során elmondták, hogy a panaszos a rendőri intézkedésnek nem állt ellen, fizikailag együttműködő magatartást tanúsított.

A [...] Közrendvédelmi Főosztály, Vasútbiztonsági Osztály, [...] Pályaudvari Alosztályra történő előállítását követően a panaszos a számára feltett kérdésekre nem vagy csak kifejezetten lekezelő, arrogáns hangnemben volt hajlandó válaszolni, amely hangnem végigkísérte a teljes rendőri intézkedést.

A panaszos az intézkedést foganatosító [...] Közrendvédelmi Főosztály, Vasútbiztonsági Osztály állományába tartozó járőröknek illetve a szolgálatparancsnoknak a rendőri intézkedéssel szemben panaszt nem terjesztett elő.

A fentiekre tekintettel megállapítást nyert, hogy a panaszolt rendőri intézkedés az Rtv. fentiekben megjelölt pontjai alapján jogszerűen került foganatosításra. Az intézkedést foganatosító rendőrök mindvégig szem előtt tartották az Rtv. 15. §-ában foglalt arányossági követelményeket. A panaszossal szemben – tekintettel arra, hogy a rendőri intézkedés eredményessége kényszerítő eszköz használata nélkül is biztosítható volt – kényszerítő eszköz nem került alkalmazásra. A fentiekre tekintettel a foganatosított rendőri intézkedés az arányosság elvének minden tekintetben megfelelt. A fentiekre tekintettel a panaszos, illetve a jogi képviselője által előterjesztett panasz nem minősül alaposnak, figyelemmel arra, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök a tevékenységüket a vonatkozó jogszabályok betartása mellett, mindvégig kulturáltan hajtották végre.

P. I. c. r. ezredes főosztályvezető a parancsnoki kivizsgálásában megállapítottak alapján az intézkedést foganatosító rendőrökkel szemben sem fegyelmi, sem büntetőeljárás megindítását nem javasolta.

2) M. G. r. alezredes a [...] Rendőrkapitányság vezetője 2017. január 10-én kelt átiratából az alábbi tények állapíthatók meg.

A panaszossal szemben a [...] Közrendvédelmi Főosztály, Vasútbiztonsági Osztály, [...] Pályaudvari Alosztály beosztottjai az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján foganatosítottak intézkedést.

A [...] számon rögzített rendőri jelentésből megállapítást nyert, hogy a MÁV-Start Zrt. jegyvizsgálója kért rendőri segítséget a helyszínre azért, mert az egyik utas feltehetően hamis közalkalmazotti, kedvezményes utazásra jogosító igazolást használt az utazás során.

A panaszossal szemben 2016. november 28-én 9 óra 45 perckor foganatosítják az intézkedést, majd a [...] Rendőrkapitányságra történő előállítása 2016. november 28-én 17 óra 30 perckor kerül végrehajtásra, majd 13 óra 15 perckor bocsátják szabadon sérülés-és panaszmentesen.

Arra vonatkozóan, hogy a panaszos milyen magatartást tanúsított, információval nem rendelkezik a parancsnok, valamint az intézkedő rendőrök által sem került részletezésre a rendőri jelentés alapján. Továbbá az intézkedő rendőrök szóban történő meghallgatása nem áll módjában – az intézkedés során tanúsított magatartásokról, valamint fellépéséről –, mivel a [...] Közrendvédelmi Főosztály, Vasútbiztonsági Osztály, [...] Pályaudvari Alosztály állományaiba tartoznak.

A parancsnok tájékoztatta a Testületet, hogy az intézkedés alá vont személy a [...] Rendőrkapitányságon a rendőri intézkedéssel szemben nem terjesztett elő panaszt.

3) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 2016. november 28-án 9 óra 45 perckor a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatást, az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint előállítást hajtottak végre. A személyi szabadság korlátozásának a helye [...]szám ([...] Pályaudvar). Az intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása mezőben olvasható, hogy 2016. november 28-án 7 órától 19 óráig látott el gyalogos járőrszolgálatot a panaszossal szemben intézkedő rendőr a [...] Közrendvédelmi Főosztály, Vasútbiztonsági Osztály, [...] Pályaudvari Alosztály illetékességi területén [...] -as hívóval, valamint az eligazítás során elhangzottak szerint III-as terrorfokozatban.

A szolgálata teljesítése során, 8 óra 50 perckor a B. központ utasította, hogy a [...] TIK központ (29022) utasítása által, hogy jelenjen meg a [...] Pályaudvar 11-es peronján 9 óra 45 perckor érkező [...] viszonylatban közlekedő [...] sz. vonatnál, mivel onnan a MÁV-Start Zrt. jegyvizsgálója rendőri segítséget kért a helyszínre, mert az egyik utasnál hamis közalkalmazotti, kedvezményes utazásra jogosító papírt vélt felfedezni. Ezt követően 9 óra 45 perckor megjelent a 11-es peronon, ahol felvette a kapcsolatot a bejelentővel, a MÁV Start Zrt. jegyvizsgálójával L. Z-nal, aki elmondta, hogy 8 óra 40 perckor, T. vasútállomáson felszólította a panaszost, hogy mutassa fel a részére utazási jogosultságát, amely felszólításnak eleget téve átadta a saját nevére kiállított, 2016. október 26-tól 2017. március 31-ig érvényes, Sz. Idősek Otthona ([...] szám) által kiállított közalkalmazotti utazási utalványt. Ezt megvizsgálva L. Z. megállapította, hogy az utazási utalvány jobb alsó sarkán lévő aláírás hamis. A rendőr ezt követően a panaszoshoz lépett, napszaknak megfelelő köszönéssel, neve, rendfokozata, jelvéyszám, beosztási helye és intézkedése céljának a közlésével a személyazonossága igazolására szólította fel, amely során átadta érvényes személyi igazolványát, majd közölte vele, hogy mivel a helyszínen hitelt érdemlően nem tudja megállapítani, hogy az utazási utalványa hamis-e, ezért előállította a [...] Közrendvédelmi Főosztály, Vasútbiztonsági Osztály, [...] Pályaudvari Alosztály épületébe, amelyet megértett és tudomásul vett. A panaszos rendőri kérdésre elmondta, hogy ő valóban a Sz. Idősek Otthonában dolgozik, valamint, hogy a főnökasszonyától kapta ezt az utazási utalványt 2016. október 21-én. Az Alosztály épületében történeteket jelentette O. G. r. tzls. szolgálatparancsnoknak, aki felvette a kapcsolatot a [...] Rendőrkapitányság KCSV-vel, aki a fenti személy átkísérését kérte, további intézkedés megtétele végett. A panaszostól átvételi elismervény ellenében a jelentést író rendőr átvett 1 db T.-B. viszonylatra szóló, 2016. november 28-ra érvényes 745 Ft értékű [...] sorszámú MÁV menetjegyet.

A rendőr a jelentésben szereplő személyeket a WAP rendszerben, a KÖNYIR és a SIS II rendszerekben leellenőrizte, amelyekben találatként egyikük sem szerepelt.

Ezt követően a panaszos átkísérésre került a [...] Rendőrkapitányságra, további intézkedés megtétele végett.

A panaszosnak az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerinti, előállítás okáról szóló tájékoztató és az előállítás idejéről szóló igazolás azért nem került átadásra, mert a panaszost további intézkedés végett 11 óra 30 perckor átadta a rendőr a [...] Rendőrkapitányságnak.

4) Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás dokumentumban a panaszossal szemben, az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerinti igazoltatást és az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján végrehajtott előállítást a parancsnok jogszerűnek, szakszerűnek és az Rtv. 15. §-a alapján arányosnak találta.

5) A rendőrség mellékelte a panaszos előállítása során megtett nyilatkozatát, amelyben aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy az anyanyelve a magyar; szóban és írásban kapott tájékoztatókból megismerte az előállított/elővezetett személyek jogait és kötelességeit, azok gyakorlásának a módját, valamint a jogorvoslati lehetőségeit. Átvette a „Tájékoztató a fogvatartott személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről” elnevezésű tájékoztatót. Nem volt egészségügyi állapotból adódó különleges étkezési vagy egyéb igénye; vallásgyakorláshoz kapcsolódó különleges igénye sem volt. Kírtesítendő hozzátartozójaként a férjét nevezte meg.

A nyilatkozat 11 óra 50 perckor kelt.

A panaszos által megjelölt személy kiértesítése 12 óra 30 perckor megtörtént, amelyet a panaszos megértett. (Ezt aláírásával tanúsította.)

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta meg, hogy a beadványban előterjesztettek vonatkozásában mely kifogások érdemi vizsgálatára terjed ki a hatásköre.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy olyan cselekmény elkövetésével gyanúsították meg, amelyet el sem követett.

Az Rtv. 92.§-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
  - a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
  - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatásköre vizsgálatánál, az Rtv. fentebb idézett rendelkezései mellett figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárási törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92 – 93/B. §§-ok tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárási törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

A fentebbi rendelkezésekből kiderül, hogy a Testület nem rendelkezik hatáskörrel büntetőjogi felelősség kérdésének az eldöntésében. A büntetőeljárás nyomozati szakaszában a gyanúsítással szemben a Be. 196. § alapján van helye panasznak, majd az egész eljárás során a terhelt félnek lehetősége van ártatlanságát különféle bizonyítási eszközökkel alátámasztani. Figyelemmel arra, hogy megfelelő jogorvoslatot biztosít a Be. a terhelt személy számára az eljárásban, valamint arra, hogy a gyanúsítás kérdésköre a Be. és nem az Rtv. tárgyi hatálya alá tartozik, **így a Testület hatáskörének a hiányát állapította meg és nem vizsgálta az érdemi eljárásban azt, hogy vajon a panaszos elkövethette-e a terhére rótt cselekményt, amely miatt vele szemben büntetőeljárás indult.**

IV.

A panaszos beadványában sérelmezte az előállítását és a vele szemben intézkedő rendőrök szolgálati fellépését.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezete II. cikke által biztosított emberi méltósághoz fűződő és IV. cikkének (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként a panaszos előállítását vizsgálta meg.

a) A jogalap vonatkozásában az alábbi következtetésre jutott a Testület.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján, állították elő, figyelemmel arra, hogy a [...] TIK-re bejelentést tett a MÁV-Start Zrt. alkalmazásában dolgozó jegyvizsgáló 2016. november 28-án 8 óra 40 perckor, hogy rendőri segítséget kér a [...] viszonylatban közlekedő [...] sz. vonathoz, mert az egyik utasnál hamis közalkalmazotti, kedvezményes utazásra jogosító papírt vélt felfedezni. A TIK utasítását a járó 8 óra 50 perckor kapta meg és ezt követően a 11-es peronra ment a rendőr társával, hogy megvárják a vasút érkezését. Figyelemmel arra, hogy a jegyellenőr, mint bejelentő a bejelentésében foglaltakkal egyező tartalmú információkat közölt a rendőrökkel, rámutatott a panaszosra, mint elkövetőre és a birtokában lévő utazási kedvezményre jogosító utalványra, amely kapcsán az aláírás valódisága vált kérdésessé, így további intézkedések megtétele érdekében a panaszost az Rtv. fentebb hivatkozott szakasza alapján előállították a [...] Közrendvédelmi Főosztály, Vasútbiztonsági Osztály, [...] Pályaudvari Alosztályra, ahol a [...] Rendőrkapitányság KCSV-jétől azt az utasítást kapták, hogy szállítsák át a panaszost a [...] Rendőrkapitányságra további intézkedések végrehajtása érdekében.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A Testület véleménye szerint a jegyellenőr telefonos bejelentése felvethette a Btk. 342. §-ában tilalmazott közokirat-hamisítás bűncselekmény elkövetésének a gyanúját. A Btk. 342. § (1) bekezdés a) pontja szerint „aki hamis közokiratot készít, vagy közokirat tartalmát meghamisítja”; a b) pontja értelmében „aki hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” A hivatkozott jogszabályhely (2) bekezdése tartalmazza, hogy „aki az (1) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott közokirat-hamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

Ezen a ponton a Testület szükségesnek tartja, hogy utaljon töretlen gyakorlatára, amely szerint a bűncselekmény gyanúját a panaszeljáráásban kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőeljárást lefolytató hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, akkor, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

Így a fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a gyanúnak az adott intézkedéshez szükséges foka – amely a gyanúsításhoz szükséges megalapozott gyanúnál alacsonyabb szintű gyanú – fennállt-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésre álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapíthatja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

A Testület által kialakított történeti tényállás részeként kezelte azt, hogy a telefonos bejelentés által, közokirat-hamisítás bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú a vonat beérkezését követően, a helyszínen továbbberősödött: (1) a jegyellenőr szóban elmondta az általa, a vonaton tapasztaltakat (elkövetés helye és ideje); (2) rámutatott a panaszosra (elkövetőre); (3) a rendőröknek megmutatta az utalványt (elkövetési tárgy). A panaszos a meghallgatása során a bejelentő által közölt információkat se nem tagadta, se nem pártolta. Elmondta, hogy az utalványt kiállító Idősek Otthonában dolgozik és az utalványt a részére a főnőkasszonya adta. Ezen tények tekintetében a közokirat valóságának a kérdése továbbra sem volt tisztázott, hiszen a rendőrök a helyszínen egyértelműen az okirat eredetiségét hitelt érdemlően, bizonyossággal nem tudták megállapítani.

A fentiekben kifejtettek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy fennállt az a minimális szintű gyanú a bűncselekmény elkövetéséhez, amely az előállítás foganatosításához volt szükséges. **Erre figyelemmel a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült azért, mert őt a rendőrség az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján előállította.**

b) Mivel azonban az idézett rendelkezés az előállítás végrehajtását az abban foglalt feltétel teljesülése esetére – vagyis ha az intézkedés alá vont személyt érintő gyanú fennáll – nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőri intézkedést az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni.

Az Rtv. 15. §-a ugyanis kimondja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül pedig azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Jelen alponthan tehát a Testület azt vizsgálta meg, hogy az elérni kívánt cél arányban állt-e a jogkorlátozás mértékével, nem lehetett-e elérni kevésbé jogkorlátozó módon azt, hogy egyéb érdemi cselekményeket hajtsanak végre a sikeres, eredményes nyomozás lefolytatása érdekében.

A Testület véleménye szerint a panaszossal szemben felmerült bűncselekményi gyanút a rendőrség az intézkedés helyszínén már kizárhatta volna. Ugyan az intézkedő rendőr meghallgatta a bejelentőt és panaszost, megtekintette a bűncselekményi gyanúval érintett utazási utalványt, mint közokiratot és a helyszínen átvételi elismervény ellenében lefoglalta a

vonatjegyet. Az okirat valódiságáról a helyszínen azonban a rendőr egyszerűen meggyőződhetett volna azáltal, hogy telefonon felhívja a panaszos munkáltatóját. A munkáltató meghallgatásával ugyanis egyszerűen tisztázni lehetett volna a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó gyanút. És amennyiben ezen cselekmény elvégzése további cselekmények érdemi végrehajtását indokolta volna, akkor lehetett volna a panaszost előállítani a kapitányságra. **Figyelemmel arra, hogy a rendőrség nem merítette ki a helyszínen rendelkezésére álló lehetőségeket a felmerült bűncselekményi gyanú tisztázása érdekében és enélkül foganatosították a panaszos előállítását, ezért a Testület álláspontja szerint az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelménye sérült, amely a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogának a súlyos sérelmét idézte elő.**

c) A Testület a panaszos előállításának időtartama kapcsán az alábbi megállapításokat teszi.

A rendőrség tájékoztatása szerint, a csatolt előállítás idejéről szóló igazolás szerint a panaszos személyi szabadságát az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján 2016. november 28-án 9 óra 45 perctől 13 óra 15 percig, azaz összesen 3 óra 30 percen keresztül korlátozták.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A Testület, figyelemmel arra, hogy az előző b) pontban aránytalannak minősítette a panaszos előállítását, így a panaszos előállítása abban az időtartamban, miután a panaszost a kapitányságra szállították súlyosan sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát, hiszen az nem állta ki az arányosság próbáját.

2) A panaszos végül sérelmezte a vele szemben alkalmazott bánásmódot és hangnemet, hiszen az véleménye szerint aláássa a közhatalomba vetett állampolgári bizalmat, lejáratja a panaszost és a bűncselekményt el nem követő panaszoshoz méltatlan.

A rendőrség határozottan cáfolta a panaszos által előadottak valóság alapját. Az intézkedő rendőrök, valamint a szolgálatparancsnok meghallgatásuk során elmondták, hogy a panaszossal szemben mind a rendőri intézkedés során, mind a [...] Rendőrkapitányságra való átszállítása során mindvégig kulturált, a rendőri hivatáshoz méltó illetve a rendőrség hivatásos állományú tagjától elvárt hangnemben kommunikáltak. Az intézkedést H. r. törm. járőrvezető

napszaknak megfelelő köszönéssel, valamint neve, rendfokozata, jelvéyszám, beosztási helye közlésével, valamint az intézkedés céljának megjelölésével kezdte, amely megfelel a Szolgálati Szabályzatban foglaltaknak. Az intézkedő rendőrök mindvégig kulturált, magázó hangnemben kommunikáltak az intézkedés alá vont panaszossal. A panaszost a rendőri intézkedés során mindvégig, minden tekintetben tájékoztatták, mely tájékoztatást a panaszos a [...] Rendőrkapitányságra való átszállítása során is megkapta. Minderre tekintettel a parancsnok átiratában megállapította, hogy a szolgálati fellépés módja nem alkalmas arra, hogy aláássa a közhatalomba vetett állampolgári bizalmat, tekintettel arra, hogy az a vonatkozó előírásoknak minden tekintetben megfelelő volt.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület feloldhatatlan ellentmondásba ütközött a történeti tényállás kialakítása során, amikor a két fél tényelődését értékelte; emiatt nem tudott egy olyan történeti tényállást kialakítani, amelynek a birtokában megvizsgálhatta volna a panaszos által előadott kifogások megalapozottságát. **Ezen körülményre figyelemmel a Testület csakis úgy határozhatott,**

hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök által használt hangnem, a durva rendőri interakció vonatkozásában.

V.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában állította elő a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján, hiszen vele szemben közokirat-hamisítás bűncselekmény elkövetésére vonatkozó gyanú merült fel; e tekintetben az előállítás nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. A Testület az előállítást aránytalannak minősítette, így az súlyosan sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. Végezetül a Testület a két fél tényelődása között tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásra tekintettel a rendőrség szolgálati fellépésére vonatkozó kifogást érdemben, a történeti tényállás homályossága miatt nem tudta megvizsgálni, ezért csak úgy dönthetett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

VI.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2017. május 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag